

Interrogatives

Certes oracions¹ interrogatives, directes o indirectes, es poden reforçar amb una circumlocució formada pel verb ésser més un terme relatiu (*el que, allò que, el qui, etc.*), cosa que origina unes construccions anàlogues a les que són normals i habituals en francès. Així, en lloc de *Què li passa?*, *Què voleu?* *No sé què tenen*, *Pregunteu-li qui ha vingut*, són teòricament possibles les construccions equivalents *Què és el que li passa?*, *Què és el que volen?*, *No sé què és el que tenen*, *Pregunteu-li qui és el qui ha vingut*.

La necessitat i la conveniència d'aquestes construccions semblen més aviat escasses i, a tot estirar, en algun cas, es poden potser justificar per raons d'èmfasi. És el que es podria dir d'oracions com *Què és això que menges?* o *No sé qui és que s'ha atrevit a fer-ho*, amb les quals podem expressar un significat lleument diferent de *Què menges?* i *No sé qui s'ha atrevit a fer-ho*, car amb la seva formulació hom centra ja tot seguit l'atenció sobre algú o alguna cosa, objecte no d'una simple interrogació sinó d'una interrogació tenyida de sorpresa, admiració, indignació, estupefacció, etc. Efectivament: dient *Què menges?* no formulem sinó una mera interrogació, però, en canvi, si diem *Què és això que menges?* és que ens fixem en l'aliment del nostre interlocutor, que ens sembla insòlit o de natura desconeguda. Notem, d'altra banda, que els pronoms neutres *això* i *allò* (que originen els termes relatius *això que* i *allò que*, utilitzats en aquestes construccions) admeten certes adjectivacions:

Què és això tan gros que duus? Els termes relatius de designació personal no admeten aquest tipus d'adjectivació i han d'ésser, si de cas, substituïts per grups nominals: *Qui és aquell individu tan estrany que ha vingut?*, *No sé qui és l'animalot que ho ha fet*. Però potset la més interessant d'aquestes construccions és la que es forma amb el mot interrogatiu *com*. Són, efectivament, usuals, bé que sovint ignorades per alguns narados, frases com *Com és que no em diu res?* de sentit més ple que *Per què no em diu res?* car hi afegeixen la idea d'estranyesa, sentiment, desaprovació, etc.

En general, però, i tornant al punt d'on hem partit, l'ús de construccions com *Què és el que li passa?* per *Què li passa?* no té cap justificació, i en alguns casos ha d'ésser considerat com un abús que caldria evitar.

Albert Jané